

Energietransitie: inzetten op onze reductiedoelstellingen

In lijn met het klimaatakkoord van Parijs willen we ons inzetten om de opwarming van de aarde te beperken tot +1,5C ten opzichte van het pre-industriële niveau. We willen daarom in 2050 een emissieneutrale ('net zero') belegger zijn. Daarvoor stemmen wij ons discretionair beheerd vermogen af op een reductie van de lange termijn-CO₂-intensiteit van gemiddeld 7% per jaar, naar gewogen gemiddelde CO₂-intensiteit (Weighted Average CO₂-intensiteit – WACI).⁷ Aan de hand van de WACI wordt de positie van een portefeuille in CO₂-intensieve emittenten gemeten. Dit is een maatstaf voor de mate van blootstelling van een portefeuille aan klimaattransiterisico.

Om ons doel te bereiken hebben we ook in 2023 weer een aanzienlijk deel van onze stem- en engagementactiviteiten gericht op klimaatzaken. Onze beleggingsteams hebben op basis van de WACI de CO₂-intensiefste ondernemingen aangesproken die in totaal goed waren voor minstens 50% van de CO₂-intensiteit van de betreffende portefeuille.

Zo hebben we gesproken met het Duitse cementbedrijf Heidelberg Materials over de opname van CO₂-reductiemijlpalen in de lange termijnbonusregeling van het management en het personeel. Dat houdt in dat het topmanagement van de onderneming verantwoording moet afleggen voor de gerealiseerde CO₂-vermindering.

De cementindustrie is goed voor circa 7% van de wereldwijde CO₂-uitstoot van de industrie. De scope 1-uitstoot vertegenwoordigt het grootste deel van de totale uitstoot van de sector. Door reductiedoelen te koppelen aan de lange termijnbonusregeling zullen de geformuleerde mijlpalen serieus worden genomen. In 2023 is er nog geen verandering gerealiseerd, maar Heidelberg Materials werkt aan een nieuw beloningsstelsel en heeft beloofd dit in 2024 op de agenda voor de algemene vergadering te zetten.

In dezelfde regio hebben we de Duitse luchtvaartgroep Lufthansa benaderd om te bespreken hoe zij van plan zijn om hun uitstoot verder te verminderen en vooruitgang te boeken op weg naar hun CO₂-reductiedoelstellingen voor

2030. In mei 2023 waren we blij om te zien dat de CO₂-reductieroutekaart tot 2030 die Lufthansa heeft opgesteld, is gevalideerd door SBTi.⁸ Het bedrijf introduceerde in Duitsland ook de Rail & Fly tickets.

➤ Zie voor een uitgebreidere toelichting op onze engagementactiviteiten met de 50% grootste uitstoters (op basis van de WACI), evenals op andere engagementtrajecten, het hoofdstuk Beleggingsstrategieën.

⁷ Het streefdoel van -7% is van toepassing op onze eigen Kempen-fondsen en de proposities 'Actief' en 'Duurzaam' bij Private Banking – wealth management.

⁸ Zie begrippenlijst voor de verklaring van termen, namen en begrippen.

Kwantificeren impact vastgoedsector

Een ander speerpunt was voor ons de vastgoedsector. Wij hebben gewerkt aan de kwantificatie van de impact van klimaatverandering en de energietransitie op beleggingsmodellen. We kunnen hier bouwen op de uitgebreide expertise binnen ons vastgoedteam, dat verscheidene succesvolle beleggingsstrategieën in (niet-)beursgenoteerd vastgoed beheert.

De sector is verantwoordelijk voor bijna 40% van de wereldwijde CO₂-uitstoot: dit betekent dat de transitie richting 'net zero' zowel transitierisico's als -kansen met zich mee brengt⁹. Hier liggen onder meer verschuivingen in het toezicht en veranderende wensen van klanten aan ten grondslag. De wet- en regelgeving is gericht op meer verduurzaming wereldwijd. Het risico dat bedrijven daardoor kunnen lopen is dat ze te maken krijgen met een boete voor excessieve CO₂-uitstoot. Anderzijds kunnen ondernemingen die de transitie naar duurzame werkwijzen met succes voltooien de waarde van de vastgoedobjecten vergroten en de levensvatbaarheid van de organisatie op de lange termijn zeker stellen.

Ook voor huurders wordt duurzaamheid steeds belangrijker. Veel huurders zijn bereid meer te betalen voor duurzame huisvesting, terwijl eigenaren de operationele kosten kunnen verlagen door maatregelen door te voeren als isolatie en de installatie van zonnepanelen.

Het doel van onze werkzaamheden is om de energietransitie in het vastgoedbeleggingsproces verder te kwantificeren. Met behulp van ons Environmental Pathway Framework (toegepast op het beleggingsuniversum beursgenoteerd vastgoed) brengen we in kaart in hoeverre ondernemingen op de energietransitie zijn voorbereid. Verder onderzoeken we hoe we in onze modellen (bestaande en toekomstige) heffingen op CO₂-uitstoot kunnen meenemen.

⁹ ESG-analyse vastgoed (vanlanschotkempen.com)

Voedseltransitie gezien vanuit het prisma van biodiversiteit

In 2023 groeide het belangrijke onderwerp voedselsystemen - wat we eten, hoe voedsel wordt verbouwd en geproduceerd, en hoe het vervoer ervan is geregeld - eindelijk uit tot een internationaal punt van aandacht. De in november 2023 in Dubai gehouden COP28 opende met een verklaring over duurzame landbouw, die door ruim 130 landen werd ondertekend. Tijdens de COP28 werd er zelfs een volle dag gewijd aan voedsel en landbouw. Ook in het slotdocument werd duurzame landbouw genoemd als onderdeel van de respons op de tweeledige crisis van klimaatverandering en biodiversiteitsverlies.

Van Lanschot Kempen is zich er sterk van bewust dat ons huidige consumptiepatroon en stijgende levensstandaard hebben geleid tot een voedselproductiesysteem dat de natuurlijke hulpbronnen van onze planeet uitput en het milieu verontreinigt. We maken ons dan ook sterk voor een systeem voor voedselproductie dat beter werkt voor mens en planeet. Daartoe stellen we onze klanten in staat om te investeren in nieuwe oplossingen op dat gebied. Ook helpen we klanten om de impact op en wederzijdse afhankelijkheden van natuur en biodiversiteit in de portefeuille te zien.

Gezond voedsel en biodiversiteit

We zien het behoud en de verbetering van biodiversiteit en bodemgezondheid als van essentieel belang voor een schoner milieu en de productie van voedzamer en gezond voedsel.

De intensivering van de landbouw in de laatste decennia heeft een belangrijke rol gespeeld bij het toenemende verlies van biodiversiteit. We willen dat zo veel mogelijk beperken en zo mogelijk terugdraaien. Dat doen wij in het bijzonder door de voedseltransitie te bevorderen en ons te richten op het tot stilstand brengen van de ontbossing. Dit is in overeenstemming met ons [biodiversiteitsbeleid](#). In 2023 is er voor de Kempen-fondsen een vernieuwd biodiversiteitskader ingesteld met daarin de criteria voor onze beleggingen, engagement, uitsluitingen en impact.

Mountaintop, Brisbane area, NSW Australië

Levende bodem

Via ons SDG Farmland Fund kunnen we direct bijdragen aan de voedseltransitie. De strategie belegt in landbouwgrond waar een verschuiving van conventionele landbouw naar een regeneratief systeem wordt ingezet en richt zich op het verbeteren van de bodemkwaliteit en de regeneratie van de bodem. Dit leidt tot een gezondere grond en voedzamere gewassen. Zie voor meer informatie over de Farmland-strategie pagina 21.

Engagement over biodiversiteit

Ook in onze rol als actieve aandeelhouder streven wij er naar om bij te dragen aan het behoud van biodiversiteit. Zo zijn we in 2023 diverse dialogen gestart met grote voedselproducenten. Het Franse Danone hebben we bijvoorbeeld gestimuleerd om zich meer toe te leggen op producten van plantaardige eiwitten en de mogelijkheid om de verpakkingen te recyclen.

Een ander voorbeeld is het engagementtraject met TotalEnergies. We hebben het bedrijf samen met andere Nederlandse vermogensbeheerders aangesproken op het East African Crude Oil Pipeline Project. Dat project heeft waarschijnlijk een enorme impact op unieke en kwetsbare ecosystemen in Oeganda en Tanzania. TotalEnergies heeft inmiddels toegezegd om de mogelijkheden te onderzoeken om die impact te beperken en zal plannen voor biodiversiteitscompensatie formuleren. We blijven het project op de voet volgen.

Van Lanschot Kempen heeft zich in 2023 ook aangesloten bij het nieuw opgerichte samenwerkingsinitiatief voor engagement [Nature Action 100](#). Via dit initiatief worden bedrijven aangesproken in de sectoren die geacht worden van systeembelang te zijn voor het omkeren van natuur- en biodiversiteitsverlies in 2030. We behoren op dit moment tot het engagementteam dat in discussie is met Novo Nordisk en Sysco Corporation.

Mountaintop, Brisbane area, NSW Australië

Wat zijn duurzame beleggingen?

De Europese duurzaamheidswetgeving speelt een belangrijke rol in hoe we omgaan met het evalueren, integreren en rapporteren van en over duurzame beleggingen. In 2023 hebben we in het kader van de Verordening met betrekking tot informatievervalsing over duurzaamheid (SFDR)¹⁰ en MiFID II¹¹ onze rapportages verder verbeterd en progressie geboekt bij het verkrijgen en verwerken van gegevens over duurzaamheid.

Ook hebben wij onze definitie van duurzaam beleggen vastgelegd en aangescherpt. Daarmee kunnen we aan de hand van een op regels en gegevens gebaseerd proces bepalen of een afzonderlijke belegging als duurzaam kan worden aangemerkt in de betekenis van SFDR.

Hoe bepalen we of een belegging voldoet aan de test voor een duurzame bijdrage? We evalueren drie criteria:

- a) Allereerst kijken we naar de gerapporteerde of geschatte afstemming op de EU-taxonomie. Daarmee meten we in hoeverre de activiteiten van een bedrijf zijn afgestemd op een net zero-traject in 2050 net als op de bredere milieudoelstellingen.
- b) Ten tweede buigen we ons over de duurzame omzetbijdrage. Dat wil zeggen dat we bepalen of de omzet uit producten of diensten gericht zijn op één of meer impactdoelen op het gebied van milieu of maatschappij.
- c) Onze derde evaluatie betreft de bijdrage die aan een van de SDG-thema's (Duurzame Ontwikkelingsdoelen) wordt geleverd. Daarvoor berekenen we het aandeel van de netto-omzet van een onderneming die bijdraagt aan de realisatie van een SDG-doel, onder aftrek van het aandeel dat een belemmerende (negatieve) impact heeft. Wij brengen ook in kaart hoe de duurzame impact van de omzetbijdrage en de SDG-themabijdrage zich verhouden tot onze transitie- en duurzaamheidsthema's.

¹⁰ De verordening met betrekking tot informatievervalsing over duurzaamheid (Sustainable Finance Disclosure Regulation of SFDR). Deze verordening van de Europese Unie (EU) heeft als doel duurzaamheid in de financiële sector te stimuleren. Zie de begrippenlijst voor verdere uitleg.

¹¹ MiFID II (Markets in Financial Instruments Directive II) is een regelgevend kader dat door de EU is geïntroduceerd om de financiële markten te reguleren en de bescherming van de belegger te versterken. Zie de begrippenlijst voor verdere uitleg.

Op basis van al deze criteria concluderen we dat, in een beleggingsuniversum van grote tot kleine beursgenoteerde ondernemingen (large caps tot small caps) in zowel de ontwikkelde als de opkomende landen, circa 45% als duurzame belegging kan worden aangemerkt. Deze berekening is voor ons aanleiding om een hoger streefdoel te stellen voor de percentage van duurzame beleggingen in onze eigen fondsen (zie pagina 26 van dit verslag).

Wat betreft de wet- en regelgeving blijft de agenda voor duurzaamheid in de financiële sector duidelijk in beweging. We hebben in 2023 input geleverd aan wetgevingsoverleg via ons lidmaatschap van DUFAS, Eumedion en andere organisaties. We voorzien verdere aandacht van de toezichthouder voor uitspraken over duurzaamheid en impact en meer wijzigingen in de SFDR.

Hoe is duurzaamheid bij Van Lanschot Kempen georganiseerd? Ga voor meer informatie naar onze website.